

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

М. ОДЕСА - 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

(Одеса, 20-21 травня 2022 року)

Одеса -2022

М 54 **Методологія та технологія сучасного філософського пізнання** //
Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Одеса, 20-21 травня 2022 р.)
135 с.

Рецензенти:

***Пальчинська Мар'яна Вікторівна** - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку,*

***Рибка Наталя Миколаївна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки Державного університету «Одеська політехніка»*

Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософію історії в сучасному вимірі; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію синергетики та філософські погляди Г.Сковороди у світлі сучасності. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

***Borinstein Yvgen Ruslavovich** – Doctor of Philosophy, Professor, Head of the Department of Philosophy, Sociology and Management of SocioCultural Activities of the South Ukrainian National Pedagogical University named K.D. Ushinsky*

***Konokh Mikola Semyonovich** – Doctor of Philosophy, Professor, teacher of Kamensk Professional Medical College*

***Plashienkova Zlatitsa** – Doctor of Philosophy PhD, Lecturer at the Faculty of Philosophy of Kamensky University in Bratislava, Slovakia*

PARADOXES OF TOLERANCE: SOCIO-PHILOSOPHICAL PROBLEMS OF RESEARCH

The problem of tolerance has long been a classic subject of discussion in the modern scientific community, the media, society, cultural institutions of society, politics. The education of tolerance among young people is the most important direction of socialization. The general understanding is based on the interpretation of tolerance as an unambiguous good for a person and society and an integral socially significant quality of a formed personality.

Tolerance has been widely developed in society and the culture of society. The foundations of the theory of tolerance were laid by John Locke in his "Message on Toleration" [1]. The further development of the basis of tolerance as a socio-philosophical theory took place in the XIX century thanks to John Stuart Mill's essay "On Freedom" [2]. And the modern understanding of this theory, corresponding to the state of extreme pluralism of a multicultural society, was formulated by John Rawls in his "Theory of Justice" [3] and especially in the later "Political Liberalism" (1993) [4].

In modern sociological and cultural knowledge, this term is used to denote understanding and respect for another culture, for the differences of a representative of another culture – ethnic, national, racial, religious, linguistic" [5].

It should be clarified that the term "tolerance" was originally a medical term, which was introduced in 1953 by the English immunologist P. Medavar to denote the "tolerance" of the body's immune system to transplanted foreign tissues, later it became part of the social sciences. One way or another, but the category of "**tolerance**" today is **overwhelmingly** defined as tolerance.

If in modern dictionaries tolerance is defined as voluntary, active, conscious behavior, then the Declaration of Principles of Tolerance adopted by resolution 5.61 of the UNESCO General Conference of November 16, 1995, in paragraph 1.3. states the following: "Tolerance is an obligation to promote human rights, pluralism (including cultural pluralism), democracy and the rule of law. Tolerance is a concept meaning the rejection of dogmatism, the absolutization of truth and affirming the norms established in international legal acts in the field of human rights [6].

At the same time, it is important to understand that the norms of morality, norms of customs, norms of traditions and rituals are always formed for a long time and become such only after a long check on their viability as a regulatory. No innovation in the socio-cultural life of a society will take root if it is not recognized and approved by the majority of this society. A norm becomes a norm only when it is considered not only acceptable, but also consciously necessary.

This is the general state of the theory of tolerance today, even despite the fact that the number of critics of such an understanding is not small, which is natural for discussion in a free democratic society. Studying various approaches to understanding, interpreting and defining tolerance, it becomes clear that new theoretical and practical approaches to tolerance are needed. It seems to us that the definition of pain points, paradoxes of tolerance will be significant for the modern **understanding** of tolerance.

Tolerance in the strict sense of the word turns out to be so paradoxical that some authors (D. Heid, for example) have to declare it an "elusive virtue" [7], and others (B. Williams) have to subscribe to its impossibility [8, p. 18-27]. And in order to understand these discussions, it is necessary, of course, to describe the essential nature of the basic paradoxes of tolerance.

Numerous problems discussed in the modern scientific community can, in principle, be reduced to two main paradoxes – logical and practical. At the same time, they do not exist in isolation from each other, but in close interdependence.

The first paradox, which is a logical difficulty, is associated with the generally accepted understanding of tolerance, implying that tolerance is essentially a morally justified refusal to use the force of influence on the existence of a morally unacceptable phenomenon. Further, as you know, everything is really

a moral judgment is a judgment that claims to be universally valid. If I admit something is wrong only for me, i.e. subjectively, I am not yet making a moral judgment. Just as, according to Kant's categorical imperative, every person should act according to the maxim that he would like to see as a law for all mankind, moral condemnation means a fundamental unwillingness for the condemned phenomenon to exist. But if this is the case, then a completely consistent act of the subject of morality will be the use of all the power available to him to eradicate moral evil from the face of the Earth, which is already violence. This paradox has been known for quite a long time, because it is pointed out by Thomas Aquinas in his *Summa Theologia*, in a small chapter on tolerance: through the performance of their rites, infidels and heretics sin; but at the same time, the one who does not forbid sin is also sinful if he has the power necessary for such a prohibition [9]. In other words, according to the interpretation of F. According to Aquinas, tolerance is not a blessing at all, but a sin. Therefore, the paradox is obvious: the assumption of moral evil cannot be a moral good. However, in our opinion, this paradox is solved with the help of the moral and ethical system of modern society, when moral principles do not allow moral freaks (as an example of the modern terrorist education of the Russian Federation) to feel comfortable, persecuting them not only with the help of laws, but also with the help of social norms. At the same time, the scope of tolerance should be global with the help of a system of universal values.

The fact that the scope of tolerance is changing leads us to another practical paradox: since some phenomena in democratic societies "drift" from the sphere of the morally unacceptable to the area of the accepted and respected, while others (criminal offenses, child pornography) remain under all conditions in the field of the absolutely intolerant, the practical scope of tolerance is shrinking. What to do in this case? The answer is obvious: it is necessary to be guided by the values accepted in this society, but, at the same time, the priority is again universal values!

It is necessary to understand that tolerance is a derivative of the system of universal values accepted in modern society as the basis of existence.

REFERENCES

1. Локк Джон. Послание о веротирпимости. *Сочинения в трех томах*: Т. 3. Москва: Мысль, 1988. 668 с. С.91-134.
2. Mill J.S. On Liberty. New York: Prometheus Books, 1986. 295 p.
3. Rawls J. A theory of justice. Oxford: Oxford University Press, 1973. 176 p.
4. Rawls J. Political liberalism. New York: Columbia University Press, 1996 (1993). 394 p.
5. Азимов, Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин // *Справочно-информационный портал «ГРАМОТА.РУ»*. Веб-сайт. URL:<http://www.gramota.ru/slovari/dic/?az=x&word=%F2%EE%EB%E5%F0%E0%ED%F2%ED%EE%F1%F2%FC> (дата обращения: 20.04.2022).
6. Deklaracija principov terpimosti // Organizacija ob*edinjonnyh nacija [Ofic. sajт] Veb-sajt. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/toleranc.shtml (data obrashhenija: 06.05.2022).
7. Toleration. An Elusive Virtue / Ed. D. Heid. Princeton: Princeton University Press, 1996. 252 p.
8. Williams B. Toleration: An Impossible Virtue? // Toleration. An Elusive Virtue / Ed. D. Heid. Princeton University Press, 1996.
9. Acvinae Thomas. Summa theologiae. Sec. Sec. Qu. 10 Art. 11. Internet Archive HTML5 Uploader 1.6.3. November 2, 2022.

Ільїн Володимир Васильович (м. Київ) – доктор філософських наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка

АГОНІЯ.

УКРАЇНСЬКА СУБ'ЄКТНІСТЬ VS МОСКОВСЬКОГО ГОЛІАФА

Не так страшні помилки, як наслідки, які з них виходять, – говорив український фізик Лев Ландау. А помилки, як показує соціально-історичний досвід, є результатом некритичного, догматичного мислення, орієнтованого на рудименти минулого, позбавленого творчості та інноваційності життя. Саме в такому мисленні, породженому в глибинах спотвореної свідомості, виникають хибні уявлення про реальний світ, виникають утопії і химери. Серед них божевільне уявлення, що війна може бути способом вирішення міжнародних, соціально-економічних і політичних проблем.

Такий тип ідіотичного мислення продемонстрував чільник РФ, вихованець сумнозвісної кадебістської структури, В. Путін. Адже як інакше пояснити його рішення розпочати війну проти мирної, поетичної, прекрасної у